STADIÓN

OBDIV SVĚTA

BRAZILSKÉ KOPANÉ!

Snímek KARLA NOVÁKA

KORUNOVACE krále světové kopané PELÉHO

A JEHO SPOLUHRÁČŮ SE NEOBEŠLA BEZ PROBLÉMŮ

O ZLATÉ NIKÉ ZKROPENÉ HORKÝMI SLZAMI, O FINÁLOVÉM UTKÁNÍ IX. SVĚTOVÉHO ŠAMPIONÁTU V KOPANÉ A VŮBEC O FOTBALOVÉM MEXIKU V OBSAHU 10 STRAN

27 (890) ● Roč. 18
2. července 1970
Kčs 1,50

JIŘÍ PECHR - KAREL NOVÁK
Mexiko City

FINÁLOVÁ SYMFONIE

A pak přišlo finále. O titul devátého šampióna světa v kopané se utkala jediná neporažená mužstva Brazílie a Itálie. Brazilci, kteří si proklestili cestu těžkou guadalajarskou skupinou a získali mimo jiné i skalp posledního mistra světa, Italové, kteří měli podstatně snazší kvalifikační skupinu, ale tři dny před finálovým zápasem svedli jednu z nejtěžších bitev mistrovství proti mužstvu NSR.

Na jedné straně mužstvo v modrých dresech, pověstné tvrdou, důslednou a neúprosnou obranou, proti němu tým ve žlutém, milující improvizaci, soustavný útok, mající radost především z ofenzívní hry. Bylo už řečeno, že poslední utkání šampionátu nebylo nijak grandiózním bojem. Snad jen v prvním poločase byl chvilku konečný výsledek na pochybách. Po změně stran však už existovalo jen jediné mužstvo: Brazílie. Šla nemilosrdně za svým cílem. Šla k němu nejpřímější fotbalovou cestou. Vynikající kombinační i poziční hrou, pohotovou střelbou. 4:1 zněl konečný výsledek. Odpovídal průběhu hry i kvalitám obou finálových soupeřů. V této soutěži neměla prostě Brazílie rovnocenného soupeře . . .

Shluk před italskou brankou. Pelé – zdálo se, že v tom okamžiku pár centimetrů v postavení mimo hru – přesunul hlavou míč Jairzinhovi, který obešel brankáře Albertosiho i skvělého obránce Facchettiho a zasunul míč po třetí do italské branky. Vidíte už rozzářený obličej Jairzinhův a zklamání Facchettiho. ▶

◀Vzácný snímek. Pelé v roli neúspěšného střelce, a to je vždy vzácná výjimka. Atakován italskou obranou prošel, Tostao zatím manévroval před brankářem Albertosim, celá branka byla prázdná, ale Pelého střela šla těsně vedle pravé brankové tyče do autu.

◀Rivelino, který byl před finálovým zápasem určen za exekutora přímých trestných kopů, se střelecky nijak neuplatnil. Pak však náhle unikl po levém křídle, přesně přihrál na branku, kde Pelé vyhrál svůj skokanský souboj s Burgnichem a bylo to 1:0.

Felix prošel šampionátem prakticky bez vážnější úhony, i když prý není nejlepším brazilským brankářem. Ale má prý – jak nám říkal Joao Salndanha – štěstí a působí prý na mužstvo uklidňujícím dojmem.

Burgnich se jen provinile dívá po svých spoluhráčích, Pelé s rukama vysoko zdviženýma nad hlavou pozdravuje svůj střelecký úspěch a spěchá poděkovat Rivelinovi za přesnou a nezištnou přihrávku, z níž padla první branka.

Chvíle, kterou by si přál prožít každý trenér. Mario Zagalo, trenér Brazilců, je nadšeným davem nošen na ramenou po trávníku Aztéckého stadiónu pár minut poté, co Brazílie potřetí dobyla ◀titul mistra světa.

Riva, kde se objevil, tam znamenal bezprostřední ohrožení soupeřovy branky. Také ve finále byl po jednom z přímých trestných kopů blokován celou brazilskou zdí, v níž zleva stojí Pelé, Clodoaldo, Gerson, Everaldo, Carlos Alberto i Brito. ▶

PHIL

FINÁLOVÁ SYMFONIE

Chybělo pár minut do konce finálového utkání IX. mistrovství světa v kopané, když nám na Aztéckém stadiónu blesklo hlavou pomyšlení, co asi se v těchto chvílích děje v Brazílii. Malou ukázku toho jsme zhlédli bezprostředně po závěrečném hvizdu rozhodčího Glöcknera. Mexický policejní batalión, chlapi velcí jako hory, celí v tmavě modrém s černými helmami a ochrannými maskami z plexiskla před obličeji, nastoupili jen o zlomek vteřiny později – a už situaci nezvládli. Stovky, možná že to byly tisícovky brazilských fanoušků už vtrhly na hrací plochu a spustily nepředstavitelný ohňostroj nadšení. V mžiku byli brazilští hráči obklopeni hrozny lidských těl, objímáni, líbáni, nošeni na ramenou, ale také vyzouváni a svlékáni. Nadšení, z něhož šla chvílemi hrůza. Vůbec nás pak nepřekvapily zprávy z Brazílie o desítkách a snad i stovkách mrtvých na ulicích velkých měst. Nejen smutek zabíjí. Také přílišná radost. Tím spíše, dostane-li volný průchod v zemi tak temperamentních lidí, jakou je vlast nových mistrů světa.

Družina fotbalového krále Pelého tedy přivezla do vlasti Zlatou Niké. Pro všechny časy. Vyhrála ji potřetí, zaslouženě a snad nejsuverénnějším způsobem. Mužstvo, které začal po anglickém debaklu před čtyřmi lety budovat Joao Saldanha, a které po několika korekturách přivedl do Mexika někdejší Pelého spoluhráč Zagallo, má naději stát se mužstvem století. Sotva se už někdy v budoucnu podaří skloubit jedenáct mimořádně schopných fotbalistů v tak vzácně vyrovnaný a ukázněný kolektiv, jako se to tentokrát povedlo vedení brazilské kopané. Mužstvo hrálo v obdivuhodné psychické pohodě, bylo velmi dobře připraveno fyzicky, každý z hráčů byl kouzelníkem na svém místě.

Když před finalovým zápasem s Itálií pršelo, říkali jsme si, že příroda přispěchala na pomoc evropskému celku. Je známo, že Brazilci nehrají rádi na mokrém terénu a tvrdilo se dokonce, že na kluzké trávě jsou dost bezradní. Snad opravdu raději hrají za slunka, ve vedru, ale ukázali, že ani mokrý trávník nemůže nic ubrat na strojové přesnosti jejich hry. Brazilci milují hru krátkých přihrávek, kdy se mohou s míčem pomazlit a jen ho tak lehce, lehounce přihrát nejblíže stojícímu spoluhráči. Předvedli však, že se neméně dobře vyznají v dlouhých pasech, jimiž bleskově přenášejí hru z jedné strany na druhou. A ty pasy jsou stejně přesné a míče právě tak lehce zpracovatelné, jako v okamžicích, kdy jsou jen naráženy na pět deset metrů.

Brazilci, na rozdíl od evropských mužstev, dokázali úspěšně měnit rytmus hry. Po vyrovnávací brance Italů zvolnili, zpomalili, dovolili hráčům v modrém převzít na krátko iniciativu. Ale po změně stran to už byl fotbalový uragán. Italové mu nedokázali čelit.

Útěchou jim může být, že lépe neobstál žádný ze soupeřů. A nebyla to jen tak ledajaká mužstva. Vzpomínáme na polední bitvu Brazilců s Anglií v Guadalajaře. Ne nadarmo se o tomto střetnutí hovořilo v Mexiku do posledního dne. Po taktické stránce to snad byl fotbalový vrchol. Souboje brazilského útoku s tvrdou, nekompromisní, ale krajně korektní obranou obhájců mistrovského titulu byly vrcholnou fotbalovou pochoutkou. Při troše střeleckého štěstí mohli snad tehdy Angličané vyhrát. V tom případě by se však oba soupeři zřejmě znovu střetli ve finále. Jestliže nepochybujeme o tom, že v něm by Brazílie svůj výkon z Guadalajary opakovala, jsme na rozpacích při odhadování možností Angličanů. Sotva by byli s to v mexických podmínkách vydat ze sebe znovu tolik, jako v prvním zápase. To není snižování a filosofování, ale jen praktický odhad možností poskytovaných evropským mužstvům mexickým klimatem. Nebylo v mistrovství mnoho tak dobře připravených týmů, jakým byla družina západoněmeckého trenéra Schöna. A přece v zápase o třetí místo se Němcům zdála vteřina minutou a minuta hodinou.

Dnes už je zřejmé, že IX. mistrovství světa v Mexiku bylo šampionátem z největších. Stejně tak zůstává nezvratnou skutečnost, že na konec nemohlo vyhrát jiné mužstvo než Brazílie. Z toho důvodu, že se o titul neucházel lepší celek. Světová kopaná jej prostě nemá ...

Pelé útočí! Jairzinho však na mokrém trávníku upadl a tak se míč stal snadnou kořistí Facchettiho (3).

Druhá vlna brazilského útoku postupuje. Gerson (8) se snaží prostřelit val italských hráčů. Jednou se mu to podařilo; to byla ta skvělá druhá branka. Pětku má Clodoaldo.

Souboj Riva–Felix skončil vítězstvím brazilského brankáře, který vysoký míč vyrazil do pole. Patnáctku má Mazzola, v brance stojí Carlos Alberto, vpravo skáče Boninsegna a v rohu branky jsou Everaldo a skákající Brito.

Míč zcela volně leží v síti a italský brankář Albertosi určitě své spoluhráče nechválí. Jak jen bylo možné, že nechali Pelého hlavičkovat? Že ho nikdo neatakoval?

Jairzinho a Facchetti vybojovali v utkání mnoho soubojů. Zpočátku se dařilo italskému kapitánovi, ke konci utkání však Jairzinho dokázal, že je dnes bezesporu nejlepším světovým pravým křídelním útočníkem. Na trávníku leží Mazzola. ▶

▲ Italové se radovali jen jednou. To když po školácké chybě brazilské obrany včetně brankáře Felixe poslal míč do prázdné branky Boninsegna. Na snímku je s rukama nad hlavou Riva, zatímco Clodoaldo (5), který se také na italskou branku „podepsal", zpytuje svědomí. Roberto Boninsegna, ještě před samotným zahájením šampionátu náhradník (který však zahrál během mistrovství na jedničku), je v objetí svých spoluhráčů, Mazzoly (15) a Domenghiniho. ▶

A ještě jednou Pelé v akci. Pane rozhodčí, proč jste odpískal konec prvního poločasu předčasně? Vedle Pelého jde Gerson, vpravo Jairzinho.

◀ Rozhodčí Rudi Glöckner si právě zapisuje do notesu Burgnicha, který zastavil Pelého faulem. Zatímco Burgnich se věnuje Pelému (vzadu je Mazzola), u rozhodčího oroduje De Sisti. Faktem je, že Burgnich hrál osobku na Pelého velmi důrazně.

Karel Novák:

FOTOGRAFOVAL JSEM FOTBALOVÝ STRIPTÝZ

Všude na světě jsou fotografové. Všude překážejí televizním kamerám i divákům, všude jsou nejblíže tomu, co se na hřišti děje. Nejinak tomu bylo i v Mexiku. Byli jich tu více než dvě stovky a stanovil se proto určitý klíč. Jednou jsem se stal dokonce falsifikátorem, jen abych mohl fotografovat u hrací plochy utkání Brazílie–Anglie. Tímto zápasem jsem se prakticky rozloučil s fotografováním přímo na hřišti. Na Aztéckém stadiónu jsem musel chodit jiným vchodem než vyvolení kolegové a jen jsem se na ně závistivě díval ze všech možných míst, která jsem používal při svém fotografování.

Nebylo to nijak lehké. Stejně postižených bylo více, vybrali jsme si vždy nějaké sedadlo a pak dychtivě čekali, zda přijde majitel vstupenky, my se budeme stěhovat, nebo zda zůstaneme. Pak přišlo poslední finálové utkání mající pořadové číslo 32. Rozloučili jsme se s těmi šťastnými, kteří měli pásky s tímto číslem a směli na hrací plochu, a vcházeli jsme druhým vchodem. A teď si představte, že jak tak kráčím spolu s trenérem Standardu Lutych Matinem, dlouhým temným tunelem, leží najednou přede mnou – spatřil jsem ji snad na deset metrů – fialová páska s číslem 32. Vmžiku jsem ji zvedl a rozhodl se, že se půjdu poradit se šťastnějšími kolegy.

Ujistili mne, že pásku ztratil určitě některý z Mexičanů, protože Evropané jsou tu všichni a domácímu fotografovi pořadatelé určitě pomohou. A abych si nijak nelámal hlavu, protože je tu už stejně sedm fotografů s falšovanými páskami navíc.

Ani pak to ještě nebylo jednoduché. Byli jsme rozděleni do tří skupin – evropské, americké a mexické. Každá měla svého vedoucího, jemuž se hlásila čísla legitimací, které se současně odevzdávaly. Najednou se tvořily tři zástupy, pochodovali jsme kolem šaten Brazílie a Itálie, pak se četla jména, každý dostal zpět svou legitimaci a poslední kontrolou, která srovnávala, zda je páska v pořádku, jsem vypochodoval na Aztécký stadión. Stál jsem ve vřícím kotli 100 000 diváků a stále jsem nemohl věřit, že je to skutečnost.

Jedním ze zákonů je, že fotograf si musí okamžitě po příchodu na plochu vybrat místo, které pak nesmí opustit. Tady jsem neměl štěstí. Před mým objektivem vstřelil jedinou branku Pelé, ostatní padaly na druhé straně. Pokus o přesunutí rázně zmařil jeden z pořadatelů.

O to více jsem se vyřádil po zápase. Se dvěma nikony na krku – s barevným i černobílým materiálem – včetně širokoúhlých objektivů jsem se vrhl mezi řádící fanoušky a viděl poprvé zblízka, co dovedou. Vmžiku jsem byl u Pelého a tak mám snímek, jak je svlékán z dresu. Jairzinho zase nedovolil vzít ani kousek ze své výstroje. Rivelina dokonce odnášeli vyčerpaného a zraněného do kabiny. Svlékání unikl trenér Zagalo, nebránil se však tomu, aby byl nošen na ramenou po hrací ploše. Dlouho jsem hledal Gersona. Nalezl jsem ho na lavičce hráčů objímajícího se s ostatními a plačícího. Na odhalení dalších hráčů už nezbyl čas. Dobře se skryli před nenasytným davem.

Objevili se až po chvíli, převlečeni do suchých dresů, a špalírem lidí s brazilskými vlaječkami v rukou prošli k presidentské lóži pro Zlatou Niké. Splnil se mi sen. Fotografoval jsem finále mistrovství světa v kopané, byl jsem na metr vzdálen této trofeji. A i když její držitelé neměli na prsou znak mé vlasti, děkoval jsem náhodě, že mi dovolila být nablízku tak velkým fotbalistům, jakými jsou Pelé, Gerson, Jairzinho, Tostao, Felix a další. Fotbalistů, kteří neznají na hřišti nic než míč a pro něž je kopaná vrcholem blaha.

Co ode mne chcete slyšet? Štěstím nemohu mluvit! Dejte mi všichni pokoj! Jsem šťastný, šťastný, nesmírně šťastný... Tohle všechno říká výraz tváře Jairzinha bezprostředně po finálovém boji, kdy mu pohotový reportér předložil mikrofon až k ústům.

Sombrero, které vidíte na snímku, má bratru cenu 30–40 dolarů. Patřilo k nejvzácnějším suvenýrům mistrovství světa. A přesto se ho brazilský fotbalový fanoušek rád zřekl jen proto, aby jej mohl posadit na hlavu Pelému. Snad místo koruny, nebo jiného symbolu, který by si zasloužil nekorunovaný král kopané.

V této chvíli jsme byli, přiznáme se, trochu zklamaní. Stále jsme čekali, že některý z Brazilců vytrhne Carlosu Albertovi Zlatou Niké z rukou a nastane honička v obráceném slohu. Zlatá Niké i Carlos Alberto však absolvovali toto kolečko bez úhony, i když kapitán brazilského týmu se v tomto okamžiku tváří spíše ustaraně než šťastně.

Clodoaldo objímající vysvlečeného Pelého, kolem neprodyšný chumel třeštících Brazilců. Vlevo obrovská vlajka se žluto-zelenými pruhy, jejíž nosič oděný do fraku stejných barev o chvíli později stanul v opuštěné brance a mával, mával. Pro nikoho. Jen pro sebe, pro své štěstí a snad pro několik fotografů či filmařů.

Bez kopaček, jen v lehké domácí obuvi, převlečen do suchého dresu kráčí Carlos Alberto k presidentské lóži, aby z rukou mexického presidenta, jehož úřad skončí první červencovou neděli, převzal malou, sladkou, nesmírně cennou Zlatou Niké.

Doufejme, že reprodukční možnosti naší tiskárny dovolí, abyste na snímku poznali do půl těla vysvlečeného Pelého s obrovitým sombrerem na hlavě, držícího se zoufale na ramenou nadšených příznivců. A fotografovi zcela vpravo nijak nevadí, že v tomto okamžiku zachytí z Pelého jen tu část těla, která se zpravidla nefotografuje.

Piazza Wilson v nepříjemném zajetí obdivovatelů. O kopačky už přišel, teď byly na pořadu stulpny.

64 STRANY,

PŘES 200 PŮVODNÍCH FOTOGRAFIÍ,

Z TOHO VÍCE NEŽ 20 BAREVNÝCH –

TO JE MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ STADIÓNU

COPA DEL MUNDO MEXICO 70

Mezi stamilióny milovníků kopané na celém světě ještě dlouho bude doznívat ohlas velkého a nezapomenutelného svatku světové kopané, jímž byl IX. světový šampionát v Mexiku. Zásluhou televizních přenosů byl takřka celý svět „u toho"; byli jsme svědky nezapomenutelných bojů, dokumentujících nevyčerpatelnou krásu fotbalu, bezesporu nejoblibenějšího a nejpopulárnějšího sportu.

TRVALOU UPOMÍNKOU NA TENTO DOSUD NEJVĚTŠÍ A NEJKVALITNĚJŠÍ ŠAMPIONÁT V HISTORII KOPANÉ BUDE PRO VÁS MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ STADIÓNU

COPA DEL MUNDO MEXICO 70

V řadě našich mimořádných čísel, vycházejících už po několik let u příležitosti vrcholných sportovních událostí, bude mít „mexické" vydání jeden primát: proti dosavadní tradici 32 stran podařilo se nám zajistit

POPRVÉ ROZSAH 64 STRAN!

To nám umožnilo zařadit podstatně víc fotografií než obvykle a rozmnožit i počet barevných snímků. Kromě originálních fotografií ze všech zápasů MS (od čtvrtfinále je věnován každému utkání rozsah plných dvou stran, finále je na 6 stránkách!) najdete v čísle černobílé i barevné portrétní snímky velkých postav šampionátu od Pelého až po Cubillase, řadu žánrových snímků zachycujících zákulisí a atmosféru šampionátu, dále bohatou dokumentaci o celém MS včetně bojů o postup do Mexika. Zadní strana obálky je celá věnována barevné fotografii mistrů světa, týmu Brazílie.

Mimořádné vydání Stadiónu z mexického šampionátu bude pro každého milovníka kopané skutečně hodnotným trvalým suvenýrem, zachycujícím především ve fotografii nezapomenutelné okamžiky velkých bojů v Mexiku. Protože náklad bude omezen,

NEZAPOMEŇTE SI ZAJISTIT U SVÝCH PRODAVAČŮ NOVIN A ČASOPISŮ TOTO VYDÁNÍ, NAZVANÉ

COPA DEL MUNDO MEXICO 70

V PRODEJI BUDE OD 15. ČERVENCE

Jediná branka utkání o 3. až 4. místo. Overath vystřelil od hranice pokutového území a brankář Mazurkiewicz se už mohl jen ohlédnout do vlastní sítě. V pozadí Müller a uruguayský zadák Ubinas.

Šťastný střelec přijímá blahopřání spoluhráčů. Zleva Overath, Seeler (9), Müller, Held (10) a přibíhá Libuda.

To je typický výjev ze závěru zápasu. Němci s posledními zbytky sil jen houževnatě bránili v nejbližším sousedství své branky. Na brankové čáře je Wolter, zleva Schnellinger, Lorenz (16), Weber, uruguayec Ancheta, vyslaný do útočné formace, Seeler (9), Vogts (7), před pokutovým územím Esparrago, vpravo kryt Patzkem (15) Moralles a nejlepší hráč Uruguaye Cubilla.

ZÁPAS O TŘETÍ MÍSTO

Gerd Müller, nejlepší západoněmecký střelec nepřekonal v Mexiku Fontainův střelecký rekord. Měl k tomu hodně příležitostí, ale v rozhodujícím zápase s Uruguayí měl už příliš málo sil.

BRONZ DO EVROPY

Pět a půl hodiny fotbalu v týdnu, k tomu v mexických podmínkách, přičemž čtyři hodiny z toho zabraly boje s obhájcem titulu mistra světa a finalistou letošního MS, to už byl pořádný nárok na síly hráčů. Zdálo se nám, že závěrečné kolečko, které hráči NSR většinou už v uruguayských dresech absolvovali s mexickou vlajkou nad hlavami, bylo nejtěžším během jejich života. Vždyť se v poslední půlhodině už doslova jen ploužili. Seeler, který v zápase s Itálií v soubojích hlavou naskákal snad víc než smečař v pětisetovém volejbalovém utkání, už se tentokrát jen otáčel za míčem, šel-li od jeho nohou dále než metr. Nemohl prostě! V bolestivých křečích se svíjel velký fotbalista, zcela vyčerpaný Overath, svou výbušnost ztratil Müller, předčasně si odešel na lavičku odpočinout Libuda. Byla to zdecimovaná jedenáctka, držící se na nohou jen maximálním vypětím vůle.

Na druhé straně Uruguayci, kteří rovněž neměli lehký život. V neděli prodloužené utkání se SSSR, ve středu semifinále s Brazílií a k tomu putování z hlavního města Mexika do Guadalajary a zpět. Ale přece jen byli čilejší, svěžejší a tentokrát proto i fotbalově lepší. Jestliže se vracejí z Mexika bez medaile, mohou za to děkovat jedinému: vlastní totální střelecké neschopnosti. Dvakrát nedostali míč do sítě, ač s ním už byli na brankové čáře, marně Cubilla zlostně okopával brankovou tyč, od níž se v 61. minutě odrazila jeho krásná střela hlavou. Dát gól, to je zkrátka pro Uruguayce nepředstavitelné umění. A přitom jim náhradník v brance NSR Wolter nejednou poskytoval nádherné příležitosti při nevhodném vybíhání i nedostatečném krytí vysokých míčů.

V první půlhodině, kdy byli Němci lepším mužstvem — a v té době také rozhodli zápas — bylo tempo uspávající. Zdálo se, že budeme svědky nemastné neslané fotbalové selanky. Pak se však vzchopili bledémodří a jim patří zásluha za to, že tentokrát udělali zápas. Nijak gigantický, ale zajímavý, bojovný a tuhý. V samém závěru, kdy jejich převaha Němce doslova dusila, to byl i velký zápas. Takový, jak se sluší a patří, jsou-li v sázce medaile, byť z toho méně vzácného kovu — z bronzu.

Franz BECKENBAUER

Reinhard LIBUDA

Celá západoněmecká obrana už byla vyšachována a přece ani z této příležitosti nedali Uruguayci branku. Vlevo leží Patzke (15), v brance uruguayec Matosas, na své místo se vrací brankář Wolter a vpravo leží nešťastný střelec Cubilla, jehož střela hlavou se odrazila od tyče do zámezí.

Nejistý brankář Wolter měl i tentokrát štěstí. Vyrazil vysoký míč dříve, než ho mohli zpracovat Fontes (15) a Cubilla (7).

K fotbalově nejhezčím utkáním šampionátu patřilo čtvrtfinálové střetnutí Brazílie s Peru. Hra plná technických kouzel, bez přísné osobní obrany, ve strhujícím tempu. Peruánský brankář Rubinos dobře reagoval na střelu z trestného kopu, která se však odrazila od těla jednoho z peruánských zadáků a šla mimo branku. Mezi peruánskou zdí operuje Jairzinho.

Kde je Müller, tam si přijdou fotografové na své. V prodlouženém utkání s Itálií prolétl jako blesk až na samou brankovou čáru a zasunul míč vedle bezmocného Albertosiho do sítě. Marně se nešťastný Rivera chytá tyče, marně vrhají vyčítavé pohledy Burgnich i brankář Albertosi. Bylo to 3:3 a začínalo se prakticky znovu.

LAHŮDKY pro FOTOREPORTÉRY

Čekali vždy jako nenasytní chrti. Krčili se za brankami a hlídali svou příležitost. Vynikající střelu, ohromující zásah brankářů. Zajímalo je všechno kolem hrací plochy. Při každém utkání spotřebovali stovky, možná že tisícovky filmových roliček. Fotografové velkých světových agentur posílali prostřednictvím skautských spojek každý exponovaný film ihned do laboratoří a ještě dříve než utkání skončilo, letěly do světa první snímky. Z fotbalového hodokvasu, jímž bylo fotbalové mistrovství světa, si fotografové vybírali opravdu ty nejlepší lahůdky. Však posuďte sami.

Schylovalo se k devadesáté minutě semifinálového utkání NSR–Itálie. Trenér Schön už vystřídal dva hráče, když odběhl k postranní čáře zadák Beckenbauer. Většina diváků si této chvíle ani nevšimla, tak byla stržena tempem hry. Beckenbauer se za okamžik vrátil, pravou paži však nesl na provizorní pásce a navíc byl křížem krážem přelepen páskami leukoplasti. Obětavě dohrál, ale tatam byla jeho obratnost, důraznost a jistota. Byla to pravděpodobně jedna z rozhodujících příčin, proč se Italové v prodloužení uplatnili více než tým NSR.

Uruguayský brankář polského původu Mazurkiewicz měl čáku získat titul nejlepšího brankáře mistrovství. Nakonec byl předstižen Banksem. Jistě pro ten nezapomenutelný okamžik, kdy Banks doslova zázrakem vyrazil Pelého střelu hlavou. Představujeme vám Mazurkiewicze při brilantní reakci na střelu Clodoaldovu. Míč přesto skončil v síti a vytáhlý uruguayský zadák Matosas jen smutně sleduje dráhu míče.

PRÁVĚ VYŠEL

MEXICKÝ gól

Mimořádné dvojčíslo týdeníku „GÓL" právě vyšlo jako „MEXICKÝ GÓL" – magazín, věnující se zevrubně IX. světovému fotbalovému šampionátu „MUNDIAL 1970" v Mexiku. Na 24 stranách běžného formátu týdeníku „GÓL" jsou v plastickém uspořádání shrnuta dokumentární, odborná, komentující i obrazová fakta o právě skončené vrcholné sportovní události tohoto roku. Čtenáře zaujme názorná přehlídka nejrůznějších proroctví, která tomuto šampionátu předcházela, a jejich konfrontace s výslednými fakty, defilují tu podrobně vylíčené etapy čtyřicetiletého souboje Evropa – Jižní Amerika na fotbalových MS, zařazena je i celostránková reportáž o některých velkých skandálech, které boje o Zlatou Niké provázely. Je tu i seznámení s hráči, kteří by ve svém výběru měli představovat nejlepší jedenáctku tohoto MS – „Mundial 1970". Pečlivý výběr zajímavých snímků vhodně doplňuje komplexnost populárního i odborného pohledu na tento fotbalový světový festival.

Magazín „Mexický GÓL" se prodává za 3,50 Kčs a je k dostání ve všech prodejnách novin.

▲ Mistři světa, Brazilci, před finálovým utkáním. Zleva: Carlos Alberto, Brito, Gerson, Piazza, Everaldo, Tostao, Clodoaldo, Rivelino, Pelé, Jairzinho a Felix.

Squadra azzura před finálovým zápasem. Zleva stojí Albertosi, Facchetti, Rosato, Domenghini, Boninsegna a Riva, vpředu jsou Bertini, Cera, Mazzola, De Sisti a Burgnich. ▶

Bronzový tým NSR: zleva Seeler, Maier, Beckenbauer, Schulz, Haller, Held, Müller, Fichtel, Höttges, Overath a Vogts. ▼

Kolik je to?

Sport, Curych

Frede, poznáváš se?

To jsi přece ty a tohle je nejlepší sportovní časopis z Československa STADIÓN. Možná na celém světě, jak říká náš „daddy". Tak se nauč česky a budeš si to moci přečíst!

Takhle prý probíhal rozhovor dětí našeho australského dopisovatele Vivien a Toníka Kráčmerových s australským „fotbalistou roku" Fredem Phillisem, držitelem slavné trofeje „Magary Medal", když mu předávaly výtisk STADIÓNU s jeho fotografií před zraky stovek závistivých kluků. Nechyběl ani místní tisk a druhý den věnovaly noviny této události čtvrtinu stránky.

„Takže nejen každý československý sportovec, ale i sportovní časopis STADIÓN si získává ve světě přátele a uznání," dodává s hrdostí Zdeněk Kráčmera.

„Osteochondritis dessicans" – zjistili loni v prosinci lékaři; vysvětlili, že jde o odštěpky kosti a chrupavky v koleně, zamítli operaci a nařídili dát nohu do sádry. Čtrnáctiletá kanadská mistryně Donna-Marie Gurrová z Vancouveru se měla na dlouhou dobu rozloučit s bazénem. Nerozloučila.

Dostala na zraněnou nohu obvaz z pěnového polyetylénového materiálu „Plastazote", který nepropouští vodu. Zahřívá se ve speciální peci a pak se formuje přímo na postiženou končetinu. Protože však je lehce ohýbatelný, dostala Donna-Marie ještě zvláštní sklolaminátové obinadlo, které jí zpevnilo nohu do nehybnosti.

Plavkyně mohla pokračovat v tréninku. Pětkrát v týdnu uplavala při svém zranění po 9–13 km. V březnu jí lékaři obvaz sundali a zjistili dvoutřetinové zhojení. Pak ho dostala znovu. Vysvobodila se z něho v dubnu na dobu nominačních závodů pro letošní hry Commonwealthu v Edinburghu. V těžké konkurenci jí nikdo nešetřil. A přece Donna-Marie vyhrála 100 m znak za 69,4 vt. a 200 m znak za 2:29 min. a tím i místo v družstvu.

Bez slz a nářku překonala odvážná dívka nepřízeň osudu. Do Skotska v červenci pojede a chce tam vyhrát některou z medailí, i když ještě půjde

na start o berlích

Hořící nohy

Více než smyku a havárie, zlomenin a ran, snad i více než rychlé smrti v troskách vozu se automobiloví závodníci bojí ohně. Nikomu nevymizí z paměti tragédie Itala Bandiniho, který uhořel při závodech v Monte Carlu. Také letos už utrpěli dva závodníci popáleniny – Jacky Ickx v Madridu a Dennis Hulme v Indianapolis. Snímek ukazuje Američana Billa Simpsona, který však s naprostým klidem pozoruje své NOHY V PLAMENECH.

Hazard? Nikoliv. Jen úspěšná zkouška nového materiálu, zvaného „Kynol", který odolává teplotám až 2460 °C. Problém ochranných kombinéz se tím zdá být vyřešen, protože nová tkanina je jak pevná a žáruvzdorná, tak i dostatečně lehká, aby oblek z ní nepřekážel řidičovým pohybům.

Simpson vydržel v plamenech 32 vteřin, než dal znamení k uhašení ohně. Dlouhých 32 vteřin, v kterých může být lidský život zachráněn...

Bílý úsměv v černé tváři

potem orosená pleť, uspokojení a dětská radost v očích – to je portrét vítěze. Americký boxer těžké váhy MacArthur Foster má důvod se smát. Ve 24 utkáních své profesionální kariéry zvítězil čtyřiadvacetkrát K. O. Popětadvacáté nastoupí proti Jerrymu Quarrymu v newyorské Madison Square Garden a jeho manažer Pat Difuria již uvažuje o zápase se šampiónem v těžké váze Joe Frazierem.

- Zatím se Foster raduje.
- Zatím ukazuje své nádherné zuby.
- Zatím věří, že svůj úsměv a své zuby hned tak neztratí.

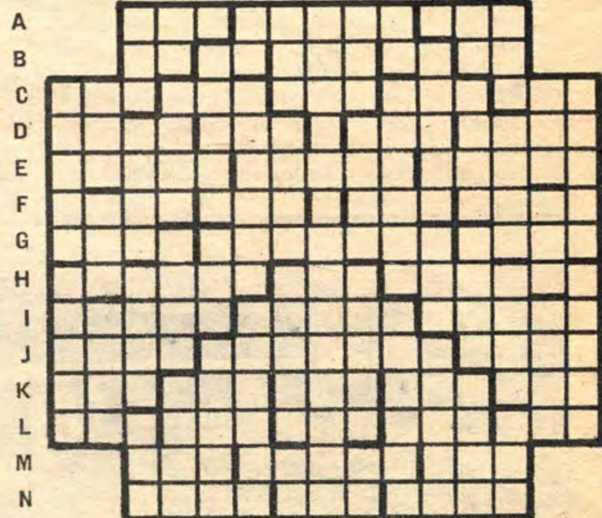

Posila Liazu?

Tak zní první otázka. Druhá pak – kolik za něho asi LIAZ zaplatil? Nic z toho. To jen Miroslav Horníček u příležitosti své návštěvy v Jablonci nad Nisou a večerních „Hovorů" tamtéž vyhověl odpoledne přání svého přítele Ladislava Nováka, trenéra fotbalistů, převlékl se do dresu a šel si s hráči zatrénovat. Legrace to žádná nebyla – perná rozcvička, házení míčem, kopání v kruhu a hlavně střelba na branku.

A placení? Všechno bylo jinak. Populární herec zaplatil sám a rád za odborně vedený trénink – besedou s fotbalisty LIAZU!

Křížovka s tajenkou

Fotbal je hra, která začíná písknutím rozhodčího a končí... (Dokončení skryto v tajence.)

VODOROVNĚ: A. Škodlivý motýl; díra; římsky 1999. – **B.** Plošná míra; sportovní zkratka; oslavná báseň; zájmeno; zn. moybdénu. – **C.** Citoslovce vyjadřující ticho; autozn. Kambodži, Rakouska a Norska; zn. niklu a síry; rána sekyrou (obr.); nevolník. – **D.** Dřívější fotbalista Sparty; lepidlo; předložka; opět; silný provaz. – **E.** Ženské jméno; polibek; sportovní trofej. – **F.** Dřívější brankář Ferencvárosu; sovětský šachový velmistr; spojka; zná; opak staré. – **G.** Latinsky „pták"; odpovědět na dopis; jméno holandského fotbalového klubu. – **H.** Fotbalista Dukly Praha; šelma psovitá; mistr Evropy v krasobruslení 1970. – **I.** Ženské jméno; podnebí; nástupiště. – **J.** Potřeba kovboje; chrániti; arch papíru. – **K.** Část ptačího křídla; anglicky „přehrada"; darovat; zn. argónu a kyslíku; zvolání na Elišku. – **L.** Judský král; spojka odporovací; plošné míry; fotbalový obránce; označení citlivosti fotomateriálu. – **M.** Zkr. důstojnické hodnosti; ženské jméno; fáze Měsíce. – **N.** Úrodné místo v poušti; pravé jméno F. L. Věka; ranní nápoj.

SVISLE: 1. Sídlo centrálních orgánů státu; náš mezinárodní rozhodčí. – **2.** Řeka v Polsku; latinský pozdrav; planeta. – **3.** Prohra v šachu; brazilský fotbalista; jméno rakouských fotbalistů z Lince; filipínská sopka. – **4.** Francouzsky „zlato"; výškový bod; ruská vesnice s kostelem; darovala. – **5.** Římská padesátka; zeleninová pochoutka; chlapecké jméno; anglický fotbalový brankář. – **6.** Zn. na našich dopravních letadlech; tvar slovesa nepadati; dávala potravu zvěři. – **7.** Hudební zvuk; obdělaná půda; správní a výkonný orgán státu; řeka v Zakarpatské Ukrajině. – **8. Tajenka.** – **9.** Portugal. „svatý" (obr.); všemocný pán světa (mytolog.); rychlé pohyby ze strany na stranu; autozn. Itálie a Kambodži. – **10.** Řecké písmeno; operetní skladatel; tatarský náčelník; – **11.** Římská tisícovka; bdí; puls; ženské jméno. – **12.** Německá předložka; chobotnatec; výzva; nádoba u studně. – **13.** Epidemie; vodácký pozdrav; město v USA na břehu Erijského jezera; číslovka. – **14.** Staročeské vztažné zájmeno; násep; ušatci. – **15.** Správný název minerálu bledna; dřívější trenér národního hokejového mužstva ČSSR.

NÁPOVĚDA: F. Hada. – **K.** Dam. – **L.** Asa. – **10.** Atabek. – **15.** Borax.

Rozluštění tajenky posílejte na korespondenčním lístku redakci Stadiónu, Klimentská 1, Praha 1. Pět vylosovaných správných luštitelů obdrží knižní odměnu.

•

Tajenka v č. 22: Mami, domácí vyhrávají, táta bude brzy doma. – **Vylosovaní výherci:** Jindřich Gräf, Bulhary; Růžena Jadrná, Pilinkov; manželé Koneční, Jiříkovice u Brna; Štěfka Kurandová, Kněževes; Richard Stiborek, Praha 2.

MEMORIÁL VZHŮRU NOHAMA

Miroslav Kodejš ze Sparty je dnes největší nadějí čs. atletiky. Jeho čas 51,3 vt. na 400 m překážek je velmi perspektivní. Však také za odměnu oblékl Kodejš reprezentační tílko.

Čs. sport: *„... ale rozhodně naši atleti nijak nedokumentovali, že by Memoriál byl svátkem čs. atletiky."*

Svobodné slovo: *„... vtírá se myšlenka: dělají všichni naši atleti a pochopitelně i funkcionáři vše pro to, aby alespoň ty nejslavnější domácí mítinky byly populární a probíhaly před zaplněným hledištěm?"*

Lidová demokracie: *„... a jelikož i zahraniční konkurence nebyla nejvýkonnější, byl letošní ročník jedním ze slabších."*

Mladá fronta: *„... s poklesem teploty a rozmoknutím běžeckého oválu jako by v mnoha případech ochladla i touha širokého zrcadla naší atletiky po maximálních výkonech."*

Čtyři citáty vybrané z pražských deníků druhý den po Rošického memoriálu. Pro zklamání ze značné absence domácí špičky a z omluv pozvaných zahraničních es by bylo nespravedlivé zapomenout na ty, kteří dělali co mohli. Z našich především Jozef Plachý, Rudolf Baudis, nádherně uvolněná Jana Šmerdová a spolehlivá Helena Fibingerová. Z cizinců potom Rumunky Manoliuová a Silaiová a sovětský kladivář Chmelevskij. To je však trochu hubená čestná listina na tak významný podnik. Mluvou čísel ostatně hovoří i překonané rekordy. Z našich to byl pouze juniorský nadějného sparťanského překážkáře Kodejše. I v tomto směru tedy neslavný a v porovnání s předchozími ročníky tedy signalizující, že „cosi shnilého je" ... atd.

Nebylo tedy za celé ty tři hodiny atletiky XIX. Memoriálu na co koukat? Ale bylo. Jenomže až na konec. Kdo přišel na poslední půlhodinu, neprohloupil. Mravenčení v zádech začalo v okamžiku, kdy si zdoláním 182 cm na druhý pokus hodily odvěké soupeřky — Miloslava Hübnerová a Antonina Lazarevová rukavice do tváří. Ještě, že máme ženskou výšku!

Dvě esa postupovala podle předem stanoveného klíče:

1. nejdříve se zbavit soupeřek, které nemají tak dobré nohy ani nervy (povedlo se poměrně brzy);

2. potom se zbavit soupeřky, která má stejně dobré nohy jako já, ale slabší nervy (nepovedlo se na výšce 184 cm, protože Lazarevová skočila, Milena ne, ale zato si dala zvýšit furiantsky laťku na 186 cm);

3. co to udělá.

Milenino riziko nevyšlo, takže tentokrát, na rozdíl od Mexika a Atén odešla poražena.

Pak si obě podaly ruce a snad teprve teď si uvědomily, že neskákaly na tartanu a že se tedy nemusely vůbec snažit anebo že se měly spíš omluvit jako desítky ostatních.

Dá se říci, že letošní Rošického memoriál byl vzhůru nohama. Tedy v poloze, která svědčí výškařkám, ale méně už těm ostatním. Snad právě proto se omluvili ...?"

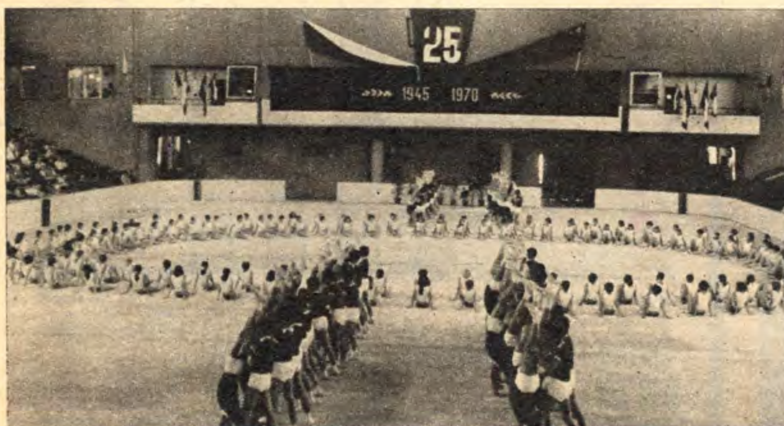
PAVEL VITOUŠ

Trojnásobný mistr Evropy a evropský rekordman ve skoku dalekém Igor Ter-Ovanesjan skočil spolehlivě 779 cm. Vyhrál s převahou 30 cm a znovu nám ukázal, že v této disciplíně pokulháváme za Evropou. SNÍMKY: DALIBOR RICHTER

Antonina Lazarevová odjížděla domů spokojena. Porazila Milenu Hübnerovou a navíc zlepšila sovětský rekord na 186 cm. ▶

Tak jako všude, i v Brně se velmi líbila živá, taneční skladba učňovského dorostu.

Tělovýchova má zdravé kořeny

„Položili jsme laťku hodně vysoko, takže ostatní okresy budou mít co dělat, aby ji překonaly."

Toto přirovnání bylo vysloveno po skončení prvních letošních Tělovýchovných slavností 1. máje v Gottwaldově, které měly velmi dobrou úroveň. Snad všichni jsme si to tehdy také mysleli, protože podmínky pro přípravu hromadných tělovýchovných vystoupení v roce 1970 byly skutečně velmi nepříznivé, takže se nedaly očekávat žádné zázraky.

Ale již další vystoupení, konaná v květnu a poté i po celý červen ve všech českých a slovenských okresech, prokázala, že tu symbolickou gottwaldovskou laťku bylo možno v některých okresech položit ještě výše. Nastalo zdravé soutěžení v organizaci slavností, v pestrosti programu i v kvalitě vystoupení. Jeden okres se učil od druhého, vzájemně si radily a pomáhaly. Tělovýchovné slavnosti se staly záležitostí celé společnosti.

Mám před sebou hlášení ze všech 76 okresních slavností v Čechách a na Moravě. Psali je tělovýchovní odborníci, kteří se sami také podíleli na jejich přípravách u nich doma a věděli proto, že to nikde nebylo lehké a že se skutečně nedaly očekávat zázraky. Ale když viděli, co se před nimi na stadiónech, cvičištích a jevištích odehrává, kolik je v tom nadšení, dobrovolné kázně, obětavosti a často i hrdinství, psali do svých hlášení — kromě upozornění na nedostatky — i slova obdivu, radosti a poděkování všem, kteří jakkoli k výbornému průběhu slavností přispěli.

Bilance letošních Tělovýchovných slavností, konaných v celé republice jako vyvrcholení oslav 25. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, je velmi radostná. Znovu prokázala, že naše tělovýchovná organizace má zdravé kořeny, které vyrůstají v tisících tělovýchovných jednot, odkud pramení ta životadárná síla až do nejvyšších větví. Prokázala také, jaké bohatství máme v lidech, kteří velmi často museli překonávat velké překážky, aby mohli dovést dílo až do vítězného cíle.

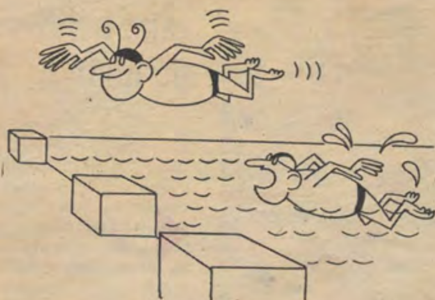
Na úspěchu Tělovýchovných slavností, které značně přispěly ke konsolidaci poměrů u nás a podpořily konstruktivní politiku KSČ, mají velký podíl — kromě tělovýchovy — i školy, Svazarm, armáda, národní výbory a řada složek Národní fronty. Velkým pomocníkem byly i vzájemné družby okresů, které svým rozsahem i významem daleko překročily rámec tělesné výchovy. Významnou součástí slavností byly sportovní a turistické akce, které obohatily a zpestřily program slavností a umožnily, aby se na nich aktivně podíleli i ti, kteří nemají zájem o nácvik skladeb.

V českých zemích se konalo celkem 73 okresních Tělovýchovných slavností (tři okresy uspořádaly pouze akademie), na nichž vystoupilo více než sto tisíc cvičících; na Slovensku bylo uspořádáno 30 okresních slavností. K celkovému hodnocení všech vystoupení i k závěrům, jak dosažených výsledků využít do budoucna, se ještě vrátíme. VILÉM PŘIBÁŇ

SNÍMKY: V. STŘELEC, M. HOŘÍNEK

Po pražském slavnostním večeru jsme teprve v Olomouci mohli znovu zhlédnout vystoupení vysokých škol — Vivat akademia.

A tohle jsou naše největší naděje v motýlku

Teď tu pěkně čekej, budou ti skákat rovnou do huby

F. NEJEDLÝ

GIACINTO FACCHETTI (27 let)

hráč milánského Interu a kapitán italského reprezentačního týmu. Patří mezi nejlepší fotbalové obránce světa a upozorňuje na sebe ofenzívním způsobem hry.

STADIÓN do alba

ROBERT (BOBBY) CHARLTON (32 let)

hráč týmu Manchester United. Je dirigentem svého týmu i mužstva Anglie. Reprezentačně hrál 106krát! V roce 1966 získal titul nejlepšího fotbalisty Evropy.

STADIÓN do alba

STADIÓN

Obrazový týdeník – vychází ve čtvrtek ● Vydává ÚV České tělovýchovné organizace v nakladatelství Olympia v Praze ● Redakce: Praha 1, Klimentská 1, tel. 665 51–9 ● Šéfredaktor: Oldřich ŽURMAN ● Zástupce šéfredaktora: Jaroslav BŘEZINA ● Redaktoři: Robert BAKALÁŘ, Václav FOLPRECHT, Míla HANZLÍKOVÁ, Vladimír NOVÁK, Jiří PECHR ● Fotoreportéři: Jaroslav SKÁLA, Dalibor RICHTER ● Výtvarný redaktor: Karel CMÍRAL ● Tiskne Svoboda, grafické závody, n. p., závod 1, Praha 5-Smíchov, S. M. Kirova 43 ● Rozšiřuje Poštovní novinová služba – o předplatném informuje a objednávky přijímá každá pošta a doručovatel ● Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Praha 1, Jindřišská 14.

Jako houby po dešti

rostou tu i onde na světě obrovské stadióny, protože sportovní podniky jsou největší lidovou podívanou. V Cincinnati se bude letos hrát zápas All Star týmu amerického baseballu na novém stadiónu za 40 miliónů dolarů.

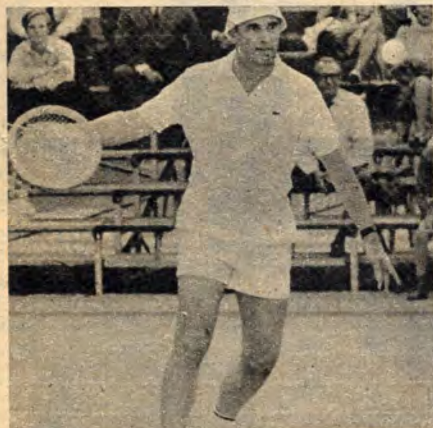
Růže za rekordy

Šestadvacetiletá studentka Čch-Čcheng z Tchaj-wanu vytvořila na závodech v americkém Portlandu ve státě Oregon dva nové světové rekordy — 100 y uběhla za rovných 10 vteřin, 220 y za 22,7 vt.

Premiér znamená první

Znamená to také předsedu vlády. Francouzský premiér Jacques Chaban-Delmas je už pět let držitelem titulu tenisového veterána své země. Při nedávné čtyřhře „dědečků" na Roland Garros v Paříži potvrdil znovu svou dobrou tenisovou pověst.

Harcovníci pro Niké

Skupinka československých filmařů natáčela v Guadalajaře středometrážní film z prostředí mistrovství světa v kopané, jehož hlavními postavami jsou naši hráči. Na snímku při práci režisér Jaroslav Šikl a kameraman Míla Třešňák.

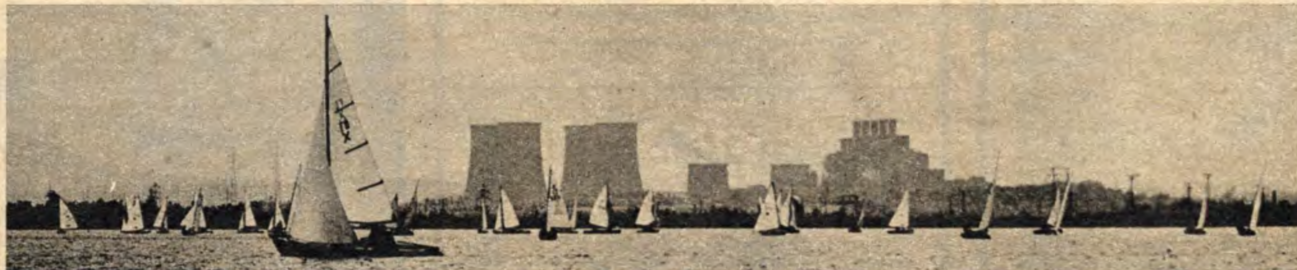
Čas léta - čas ,,Bermud"

I když čtyřicetistupňová vedra nabádají spíš k „odamkám", mladí fešní mužové oblékají solidní dlouhé nohavice. Móda je móda a žádá od obětavců své oběti.

Plachty pod komíny

Bílá a šedá, sem tam protkaná zelení — takový je obraz jachtařských závodů na průmyslovém Mostecku. Dřínovské jezero v podhůří Krušných hor bylo dějištěm Velké ceny Čech za účasti 104 domácích i zahraničních lodí.

Jako ryba ve vodě

Takový je název první knihy bývalé francouzské plavecké rekordmanky Kiki Caronové. První výtisky předvedla fotografům a podepisovala přátelům — samozřejmě ve vodě!

PÝCHA PŘEDCHÁZÍ PÁD. Neapolský boxer Umberto Fabri vskočil bravurně do ringu, elegantně odhodil svůj plášť a sebevědomě, již s tváří vítěze, pozdravil publikum. To však ztmulo. Soupeř naštěstí neztratil duchapřítomnost, zvedl plášť a přehodil ho pohotově Fabrimu přes ramena. Umberto si totiž zapomněl v šatně obléci trenýrky . . .

POZVÁNÍ. Do londýnského předprodeje vstupenek na různá sportovní utkání se vloupali neznámí pachatelé. Protože nenašli hotové peníze, spokojili se se vstupenkami, na jejichž rubu stálo: „Děkujeme vám za návštěvu a prosíme, abyste nás znovu brzy poctili svou přítomností!"

SPOLEHLIVÁ SEKRETÁŘKA. Přesně podle protokolu ze schůze výboru napsala sekretářka jednoho golfového klubu v NSR dopis nemocnému členovi: „Vážený pane! Dnešní výborová schůze se usnesla — většinou sedmi proti pěti hlasům — přát vám brzké uzdravení."

Z AUTOMOBILOVÉ HISTORIE. Britský tisk připomíná, že první obětí dopravního automobilového ruchu byla jakási paní Driscollová. V roce 1896 ji přejelo auto, jedoucí rychlostí 7 km za hodinu. Od té doby zahynulo na silnicích Velké Británie při automobilových neštěstích přes 300 000 osob.